

HISTORISK SAMFUND FOR THY OG HANHERRED.

Den opvaagnende historiske Sans i vort Folk har i den sidste Menneskealder givet sig Udslag i Oprettelsen af Historiske Samfund rundt om i Landet. Disse Samfunds vigtigste Opgave har som Regel været Tilvejebringelsen af stedlige Musæer, hvor de mange Ting af Interesse, der er i Behold fra de henfarne Slægter, som har levet her i Landet lige fra den graa Oldtid og helt op til nutiden, kunde blive opbevarede saaledes, at enhver, der ønskede at se dem, havde let Adgang dertil. Saadanne fortrinligt ordnede og særdeles righoldige Musæer findes nu ikke alene i de større Byer her i Jylland, som Aarhus og Aalborg, men tillige i Kolding, Hjørring, Herning og flere Byer. Tillige er der af et af de historiske Samfund, Historisk Samfund for Ribe Amt, alt i en Aarrække udgivet en hvert Aar udkommende Historisk Aarbog, som har indeholdt mange Ting af Interesse.

Her i Amtet har der flere Aar været arbejdet paa Tilvejebringelsen af et Musæum i Nykøbing, og man har da ogsaa der nu en ret betydelig Samling. For ca. 3½ Aar siden opstod Tanken om at oprette et Historisk Samfund for Thy og Hanherrederne, og det var da særlig Frøken *August Zangenberg*, der paa den Tid opholdt sig her i Thisted, som er hende Fødeby, der gav Stødet hertil. Frøken Zangenberg har dels ved Udgravninger; som er foretagne under hendes personlige Ledelse, dels ved Køb erhvervet sig en meget stor og værdifuld Samling af Oldsager og Antikviteter, og hun har baade dengang og ved andre Lejligheder givet Beviser for, at hun gerne vil bidrage til, at der tilvejebringes en god Oldsagssamling i hendes Fødeby.

Den 6 Juli 1903 afholdtes efter forudgaaet Indbydelse i Byens Blade et Møde i Thisted Haandværkerforening, hvortil havde indfundet sig ca. 30 Mænd samt enkelte Kvinder, deriblandt Frk. Zangenberg, som i den Anledning havde ladet en Del af sin smukke Privatsamling føre fra Aalborg til Thisted. De udstillede Genstande, blandt hvilke fandtes mange værdifulde Sten- og Bronzesager fra Oldtiden, af hvilke vi skal fremhæve en sjælden smuk Bronzedolk samt en Mængde nydelige Ting af Sølv af stor antikvarisk Værdi, blev meget beundrede af de tilstedeværende.

Redaktør *M. Aaberg* gav derefter en kort Redegørelse, Sagen betræffende. Vel var det saa, at en Mængde af de værdifulde Oldsager, paa hvilke Thy og Hanherred tidligere havde været saa rigt, nu var ført bort fra Egnen, men der fandtes dog endnu spredt ud over Landet mange gode Ting, som man efterhaanden kunde haabe at få indlemmet i en eventuel Oldsagssamling i Thisted. Der kunde derhos regnes med, at man efterhaanden ved Udgravning kunde gøre yderligere Fund. Et udmærket Lokale var af Teknisk skoles Bestyrelse velvillig stillet til Raadighed. Lærer *P. L. Hald* ved Thisted Borgerskole havde vist sin Interesse for Sagen, idet han havde lovet at forestaa

Arbejdet med at ordne de Ting, som efterhaanden kunde erhverves. Han sluttede med at bringe Frk. Zangenberg en Tak.

Frk. *A. Zangenberg*, som derefter tog Ordet, udtalte bl.a., at det i flere Aar havde været hendes Bestemmelse, at i det mindste en del af hendes store Samling af Oldsager skulde komme hendes Fødeby tilgode, saafremt der ved hendes Død fandtes et Musæum.

Endvidere talte Højskoleforstander *Hansen*, Hundborg, om Betydningen af Bevaringen af vore Oldtidsminder, idet han gav den Sag, man her stod i Begreb med at føre frem, sin varmeste Anbefaling.

Lærer *P. L. Hald* udtalte sin Beredvillighed til at tage sig af den Samling, man efterhaanden maatte erhverve, hvorhos *Aaberg* erklærede, at man ved det Foretagende, man her stod i Færd med at paabegynde, ikke mindst havde tænkt paa fremmede, som besøgte Byen, og da særlig mange besøgende Skolebørn fra Landet, hvem man gerne vilde skaffe nogen Fornøjelse og Udbytte af deres Besøg i Sommertiden.

Efter at Forsamlingen enstemmig havde besluttet Oprettelsen af Historisk Samfund for Thy og Hanherred, foretoges der Valg af et forberedende Udvalg, som kom til at bestaa af Redaktør *Aaberg*, Kunstdrejer *C. K. Bunch* og Lærer *P. L. Hald*, Thisted, Lærer *Ditlevsen*, Elsted, Højskoleforstander *Hansen*, Hundborg, og Købmand Kastberg, Hvidbjerg.

Den 8. August s. A. afholdtes derpaa en konstituerende Generalforsamling, paa hvilken der vedtoges Love for Samfundet. Til Bestyrelsen valgtes Redaktør *M. Aaberg* og Kunstdrejer *C. K. Bunch*, Thisted, Højskoleforstander *Hansen*, Hundborg, samt Lærerne *Ditlevsen*, Elsted, *Sodborg*, Vesløs, og *Tilly*, Hørsted. Redaktør *Aaberg* valgtes til Formand Til Forstander for Musæet valgtes Lærer *P. L. Hald*. Til Revisor Lærer *Chr. Nørgaard*.

Ved Højskoleforstander *Hansens* Bortrejse fra Egnen i 1905 valgtes Pastor *Balslev*, Nørhø, til medlem af Bestyrelsen. Paa Generalforsamlingen i 1906 valgtes i stedet for *Balslev*, som var bleven Frimenighedspræst paa Mors, Lærer *P. J. Jensen*, Hvidbjerg, til Medlem af Bestyrelsen.

I de Ca. 3½ Aar, Samfundet nu har virket, er der med Hensyn til Musæet udført et betydeligt grundlæggende Arbejde. Samfundet tæller nu over 100 Medlemmer; som hver betaler et Aarsbidrag af 2 Kr. Af Thisted Kommunekasse ydes der et aarligt Bidrag af 50 Kr., og Sparekassen for Thisted Amt har i 1905 og 1906 ydet et Bidrag af 25 Kr. Aarlig. Der er indkøbt Oldsager for i alt næsten 400 Kr. og anskaffet Skabe og Montrer til Beløb ca. 300 Kr. Lærer *P. L. Hald* har vist sig utrættelig i sit Arbejde for Musæet, og der findes nu i dette over 2000 Numre, alle for en stor Del

ordnet i Skabe og Montrer. At Egnens Befolkning er der vis megen Interesse for Musæet, til hvilket der stadig indkommer Gaver. Der er af Forstanderen samt af Bestyrelsesmedlemmerne Lærer Tilly, Hørsted, Lærer Sodborg, Vesløs, foretaget enkelte Udgravninger, som har givet et rigtig godt Resultat, idet de har beriget Musæet med mange gode Ting.

Arbejdet er altsaa godt i Gang, men for yderligere at øge Interessen, er Bestyrelsen nu i Efteraaret 1906 skredet til Udgivelsen af den foreliggende Aarbog i det Haab, at dette vil kunne gentages ad Aare; man ønsker ad den Vej at give Medlemmerne et Vederlag for deres Bidrag. Forfatterne, der alle har arbejdet uden Vederlag, bringer vi vor hjertelige Tak.

Ganske vist er det, der nu er opnaaet ikke noget saa stort, at der er Anledning til særlig Tilfredshed. Snarere maa man sige, at det Musæum, vi nu har at vise frem, kun er en ganske beskedne Begyndelse. Men en Begyndelse er det dog, og enhver, der, opmærksomt vil gaa de udstillede Sager igennem, vil finde, at der er mange sjældne og interessante Ting imellem. Særlig rummer Musæet mange smukke Stensager og enkelte gode Ting i Bronze.

Vi beder nu hele den Del af Egnens Befolkning, som nærer Ønsket om at bevare Mindet om de Mennesker og det Liv, der i længst henfarnede tider er levet i denne Del af vort Fædreland, om at yde Samfundet Støtte i sin Virksomhed, dels ved at tegne sig som Medlemmer, dels ved at skænke det gamle interessante Ting, som fortjener at opbevares til Fremtiden.

Thisted, Oktober 1906.
For Historisk Samfunds Bestyrelse
M. Aaberg.